

ב.ל.ב.

4 יוני, 2023

לכבוד

עו"ד טליה אגמון

המשנה ליועצת המשפטית
של משרד הבריאותעו"ד לירון קריספין בוקר
מנהלת בתי הדין למשמעת
במשרד הבריאות

ולכל מאן דבעי,

הנדון: הערות הפ"י לתזכיר לתיקון חוק הסדרת העיסוק במקצועות הבריאות

שלום רב,

בהתאם לפרסום התזכיר לתיקון לחוק הסדרת העיסוק במקצועות הבריאות (להלן: "**התזכיר**" ו"**החוק**") ובהתאם להודעת עו"ד קריספין שהתקבלה ביום 16/05/2023 בהסתדרות הפסיכולוגים בישראל (להלן גם: "הפ"י"), מובאות בזאת **הערות הפ"י לתזכיר החוק**.

הפ"י, המאגדת יותר מ-3,700 פסיכולוגים בישראל, הינה האיגוד המקצועי המיצג את המספר הגדול ביותר של פסיכולוגים רשומים בישראל, כהגדרת "איגוד מקצועי" בסעיף 2 לתיקון המוצע **בחוק**.

להלן הערות הפ"י לתזכיר, בהתאם לסעיפי החוק המתוקן:

1. **סעיף 5 לחוק המתוקן**. בתזכיר החוק ובתיקונים המוצעים אין אזכור לסעיף 5 בחוק; דהיינו לא נעשה בו כל שינוי. אנו סבורים כי יש לתקן סעיף זה בשני תיקונים:

1.1. בס"ק (ב) יש להסיר את המלים "**על רופא**" הואיל והחוק המתוקן חל גם על רופאים (ר' פריט ראשון בטבלה שבתוספת הרביעית).

1.2. גם בס"ק (ב) – מוצע להוסיף את המילה "התמחות" וכן לנסח את הסעיף באופן בהיר יותר (על דריך החיוב), הואיל וניסוחו מקשה על הבנתו. הצעה לנוסח:

"עשיית פעולה כאמור בסעיף קטן (א) מותרת לאדם המשלים הכשרה מעשית או התמחות במקצוע הבריאות בהתאם להוראות לפי חוק זה, וכן על מי שקבע השר, באישור ועדת העבודה הרווחה והבריאות של הכנסת, ובלבד שפעולות ייחודיות הנעשות במסגרת הכשרה מעשית או התמחות במקצוע הבריאות ייעשו בפיקוחו ובהדרכתו של בעל תעודה במקצוע הבריאות."

1.3. מבוקש לבחון את ניסוחו של ס"ק (ד) שלשוננו: "**אין בהוראות סעיף קטן (א) כדי למנוע מאחות מסומכת לבצע את עבודתה במסגרת העיסוק בסיעוד**". מדוע מקצוע הסיעוד מוחרג? האם פירוש הדבר כי אחות מוסמכת יכולה לבצע פעולות שיוחדו למקצועות בריאות אחרים?

דרך מנחם בגין 42, רמת-גן • מען למכתבים: ת.ד. 10211, רמת-גן 5200201

טל' 03-5239393 • פקס' 03-5230763 • E-mail: office@psych.org.il • www.psychology.org.il

2. **סעיף 27 לחוק המתוקן.** סעיף חשוב ומרכזי זה מונה את עבירות המשמעת. ס"ק (4) מורה כי הפרת כלל אתיקה מקצועית היא עבירת משמעת. לשון הס"ק: **"הפר כלל מכללי האתיקה המקצועית שנקבעו לפי סעיף 26."** אנו סבורים כי יש למחוק כליל ו/או להחליף את ס"ק (4) כמוסבר ומפורט להלן.

2.1 **מחיקת סעיף 27 (4):** בהוראת סעיף 26. בחוק המתוקן, כללי האתיקה ינוסחו (אם לא נוסחו כבר) ע"י האיגוד המקצועי של כל מקצוע (יוזכר כי במקצוע הפסיכולוגיה אכן נוסחו כבר כללי אתיקה ע"י האיגוד המקצועי (קרי הפ"י) ב"קוד האתיקה המקצועית של הפסיכולוגים בישראל (ינואר 2017)" אשר אושרר ע"י מועצת הפסיכולוגים כקוד האתי המחייב את כלל הפסיכולוגים הרשומים בפנקס הפסיכולוגים בישראל.

אנו סבורים כי אין מקום לדיון משמעותי בהפרת הנחיות קוד האתיקה אשר נוסח ע"י האיגוד המקצועי, אלא יש להשאיר את הבירור במקרה זה בידי גורם פנים-מקצועי, אשר גם יכול להחליט על פי שיקול דעתו להעביר את הבירור לוועדת המשמעת של משרד הבריאות, בהתאם לחומרת העבירה, כפי שעושה ועדת האתיקה של הפ"י כיום. לפיכך יש לבטל את סעיף (4) כפי שהוא מנוסח בחוק המתוקן. זאת מ-3 טעמים:

2.1.1 **האחד,** קוד האתיקה המקצועי כולל מטבע הדברים גם הנחיות אתיות "רכות", אשר גם בהפרתן אינן מגיעות לדרגה המצדיקה בירור משמעותי ברמת ועדת המשמעת של משרד הבריאות. יתרה מכך, תכליתו העיקרית של קוד האתיקה היא חינוך להתנהלות מקצועית אתית ראויה, ולא הענשה;

2.1.2 **השני,** מניעת עומס יתר מוועדת המשמעת, אשר עלול להיגרם, בשל האפשרות לקבול על הפרות קלות כאמור לעיל;

2.1.3 **השלישי,** כדי לשמור על ההאחדה בין המקצועות, שהיא התכלית העומדת בבסיס התיקון לחוק. שהרי אם כל איגוד מקצועי ינסח קוד אתיקה משלו, ייתכנו פערים לא סבירים בין המקצועות השונים בכל הנוגע להפרות שניתן לקבול בגינן לוועדת המשמעת של משרד הבריאות.

2.2 **החלפת סעיף 27 (4):** אנו סבורים כי יש מקום להחליף את ס"ק (4) בנוסח אחר, המפנה לכללי אתיקה שנחקקו בחקיקת משנה. יוסבר בהקשר זה, כי במקצוע הפסיכולוגיה, בנוסף לקוד האתיקה של הפ"י (המחייב כאמור את כלל הפסיכולוגים), קיימת גם חקיקת משנה – **"כללי הפסיכולוגים (אתיקה מקצועית), תשנ"ב-1991"**.

2.3 **כללים אלה הותקנו ע"י שר הבריאות בהתאם לסעיף 57. (ב) בחוק הפסיכולוגים, תשל"ז-1977 (להלן: "חוק הפסיכולוגים"), והם קובעים הפרות אשר נחשבות כעבירות משמעת.**

לפיכך אנו סבורים כי אם יש מקום לס"ק (4) בסעיף 27 לחוק המתוקן, הרי הוא צריך להפנות לכללים שנחקקו בחקיקת משנה או בהנחיה מינהליות כלל-משרדית, ולא לכללים שנוסחו ע"י האיגוד המקצועי בכל מקצוע ומקצוע. מוצע לנסח את ס"ק (4) כך:

"(4) הפר כלל מכללי אתיקה שנחקקו בחקיקת משנה או נקבעו בהנחיות של משרד הבריאות."

3. **סעיף 29 לחוק המתוקן.** סעיף 29 מפרט את הרכב ועדת המשמעת. אנו סבורים כי יש לתקן בתוכו את ס"ק (2) ב-2 היבטים:

3.1. מוצע למחוק מסעיף 29 (2) את המלים "או ממקצוע אחר הנדרש לשם דיון בקובלנה". זאת הואיל וניסוח זה עלול להוביל למינויים לא מתאימים לוועדת המשמעת. בעברות משמעת בתחום הפסיכולוגיה חשוב שידונו אך ורק מומחים מתחום הפסיכולוגיה, ולא מתחומים טיפוליים או רפואיים משיקים.

3.2. כמו כן מבוקש לבחון את רשימת המוסדות המופיעים בס"ק 2 (א)-(ה) בשים לב לעובדה כי החוק המתוקן חל על שורה של מקצועות בריאות (ולא רק רפואה וסיעוד). במקצוע הפסיכולוגיה ניתנים שירותים לציבור במסגרות מגוונות. רשימת המוסדות המנויה בס"ק 2 (א)-(ה) מונה בתי חולים ומרפאות בלבד. יש מקום לשקול להרחיבה למוסדות אחרים של השירות הציבורי (לשם הדוגמה, השירותים הפסיכולוגיים-חינוכיים ברשויות המקומיות).

4. **סעיף 30ד. לחוק המתוקן (וכן סעיף 26ז. להגדרת "תובע").** על פי החוק המתוקן, במסגרת ההליך המשמעתי יפעל "תובע", המוגדר בסעיף 26ז: "תובע" – היועץ המשפטי במשרד הבריאות או עורך דין עובד המדינה שהוא הסמיך לכך. על פי סעיף 30ד, התובע הוא המחליט, בהתאם לראיות לכאורה, אם יש מקום להגיש קובלנה לוועדת משמעת, ומגיש את הקובלנה.

אנו סבורים כי בצומת קריטי זה, שבו מתקבלת החלטה על הגשת קובלנה (בעקבות תלונה או מידע), יש למנות לא רק תובע שהוא עורך דין, אלא גם אנשי מקצוע ממקצוע הבריאות הנדון, (למשל פסיכולוגים בנושאים הקשורים לתלונות או מידע על פסיכולוגים).

זאת מן הטעם שבעלי מקצוע מומחים מנוסים הן בדקויות הדרישות המקצועיות, האתיות והחוקיות, והן באילוצי הפרקטיקה המקצועית.

5. **סעיף 18-21 לחוק.** בחוק המשולב (המתוקן) וכן בתזכיר החוק אין התייחסות לפרק ו' בחוק הקיים (סעיפים 18-21 בחוק הקיים). לא ברור אם פרק זה מבוטל, או שמא מוצע להשאירו כפי שהיה בחוק עד כה.

למען הזהירות יוער, כי אם הכוונה היא להשאיר את פרק ו' על כנו, מחובתנו להזכיר את קיומה של מועצת הפסיכולוגים, הפועלת כבר בהוראת חוק הפסיכולוגים (פרק ו' לחוק הפסיכולוגים, סעי' 47-52), ובין סמכויותיה מצויה הסמכות לייעץ לשר (ר' סעי' 48 (1)). ויודגש כי על פי תזכיר החוק, אין כוונה למחוק את סעיפי חוק הפסיכולוגים המתייחסים למועצת הפסיכולוגים. לפיכך יוער רק כי אם פרק ו' בחוק הקיים יישאר על כנו, יש להחריג ממנו את מועצת הפסיכולוגים, אשר תמשיך לתפקד בהתאם להוראת חוק הפסיכולוגים.

6. אנו תקווה כי הערות הסתדרות הפסיכולוגים בישראל – האיגוד המקצועי המייצג את הפסיכולוגים בישראל – יידונו בכובד הראש הראוי, כדי להגיע לניסוח המיטבי של התיקון המוצע לחוק.

בכבוד רב,

יורם שליאר

יו"ר הסתדרות הפסיכולוגים בישראל